

1. Назва. Філософія науки

2. Шифр. 2601

3. Тип. Загальноосвітня

4. Семестр. I

5. Кількість кредитів ЄКТС - 4.

6. ПІБ лектора, науковий ступінь, посада.

Чешко Валентин Федорович, докт. філософ. наук, проф.

7. Результати навчання:

формування у здобувачів освітньо-наукового ступеня доктор філософії сучасного наукового світогляду, опанування плюральної методології дослідницьких програм і усвідомлення системно-методологічних (культурних, політичних, соціально-економічних, когнітивно-пізнавальних тощо) проблем, що безпосередньо або побічно пов'язані з прогресом науки і технологій та розвитком техногенної цивілізації в цілому, а саме:

– засвоєння змісту та структури сучасної наукової теорії в галузі гуманітарних, природничих та особливо соціально-економічних наук (наука як форма знання);

– опанування методів і засобів, технології виробництва нового наукового знання та перевірки його на достовірність та обґрунтованість (наука як форма пізнавальної діяльності);

– розуміння соціальних функцій науки у сучасному суспільстві; усвідомлення етосу науки (наука як соціальний інститут).

8. Обов'язкові попередні навчальні дисципліни.

«Філософія», «Економічна теорія», «Культурологія».

9. Зміст. *Наука як феномен культури.* Наука в житті сучасної цивілізації. Традиціоналістський і техногенний типи цивілізаційного розвитку та їх базисні цінності. Генезис і еволюція техногенної цивілізації. Сучасна фаза еволюції техногенної цивілізації. Функції науки в житті суспільства (наука як світогляд, як продуктивна і соціальна сила). Генезис і еволюція науки. Загальний огляд історії науки. Формування науки як професійної діяльності. Виникнення дисциплінарно організованої науки. Наука як соціальний інститут. Історичний розвиток інституційних форм наукової діяльності. Наукові співтовариства та їх історичні типи. Соціальна детермінація соціально-економічного і технологічного знання. Проблема істинності й раціональності у природничих та соціально-гуманітарних науках. *Логіко-методологічна структура науки.* Різноманіття типів наукового знання. Емпіричний і теоретичний рівні, критерії їх розрізнення. Структура емпіричного знання. Структура теоретичного знання. Теоретичні моделі як елемент внутрішньої організації теорії. Гносеологія і епістемологія. Концепції істини та її критерії (кореспондентська, семантична і прагматична концепції істини). Проблема і методи перевірки обґрунтованості наукової теорії. Онтологія науки. Глобальний еволюціонізм як синтез еволюційного і системного підходів. Головні характеристики сучасної постнекласичної науки. Конвергенція ідеалів природничо-наукового і соціально-гуманітарного пізнання. Сучасні процеси диференціації та інтеграції

наук.. Проблема науки і технології як джерела екзистенціального ризику. Постнекласична наука і світоглядні настанови техногенної цивілізації. Сцієнтизм і антисцієнтизм. Включення соціальних цінностей до відбору стратегій дослідницької діяльності.

10. Рекомендовані джерела.

Введение в философию: Учеб. пособие для вузов / Авт. колл.: Фролов И. Т. и др. ; [3-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Республика, 2003. – 623 с.

Горський В. С. Історія української філософії: Навчальний посібник. – К.: Наукова думка, 2001. – 376 с.

История философии: Запад – Россия – Восток. Книга первая Философия древности и Средневековья: Учебник для вузов / Под ред. Н. В. Мотрошиловой. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Академический Проект, 2012. – 435 с. – (Концепции); Книга вторая: Философия XV–XIX вв.: Учебник для вузов / Под ред. Н. В. Мотрошиловой. — 2-е изд., испр. — М. : Академический Проект, 2012. – 485 с. – (Концепции); Книга третья: Философия XIX–XX вв.: Учебник для вузов / Под. ред. Н. В. Мотрошиловой, А. М. Руткевича. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Академический Проект, 2012. – 443 с. – (Концепции); Книга четвертая: Философия XX вв.: Учебник для вузов / Под. ред. Н. В. Мотрошиловой, А. М. Руткевича. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Академический Проект, 2012. – 426 с. – (Концепции).

Новая философская энциклопедия. В 4-х тт. / Ин-т философии РАН; Нац. обществ.-науч. фонд; Предс. научно-ред. совета В.С. Степин. – Т. 1. – М. : Мысль, 2000. – 722 с.; Т. 2. – М. : Мысль, 2001. – 636 с.; Т. 3. – М. : Мысль, 2001. – 694 с.; Т. 4. – М. : Мысль, 2001. – 606 с.

Рассел, Бертран. Історія західної філософії / Бертран Рассел ; Пер. з англ. – К. : Основи, 1995. – 760 с.

Рассел Б. Мудрость Запада: Историческое исследование западной философии в связи с общественными и политическими обстоятельствами / Бертран Рассел ; Пер. с англ. – М. : Республика, 1998. – 479 с.

Современная западная философия : [словарь] / сост. и отв. ред. В. С. Малахов, В. П. Филатов. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : ТОН-Остожье, 2000. – 544 с.

Социальная философия: Словарь/ Сост. и ред. В. Е. Кемеров, Т. Х. Керимов. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Академический Проект; Екатеринбург: Деловая Книга, 2006. – 624 с. – («Summa»).

Філософія: Навчальний посібник / За ред. І. Ф. Надольного. – К.: Вікар, 1997. – 584 с.

Філософія: Підручник / Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. та ін. – К.: Либідь, 2001. – 408 с.

Філософія науки. Навчальний посібник для аспірантів економічних спеціальностей вузів. – Друге, перероблене і доповнене видання / Кузь О.М., Чешко В.Ф. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2016 р. – 179 с.

11. Методи навчання.

Лекції, практичні та семінарські заняття, лекції проблемного характеру, семінари-дискусії, ділові ігри, розгляд кейсів, презентації.

12. Методи оцінювання:

- поточний контроль (тестування, опитування, інтерактивне опитування, індивідуальне завдання, контрольна робота, колоквіуми, есе);
- підсумковий контроль (диференційований залік).

13. Мова навчання. Українська